

azonban, hogy annak reprodukcióját nem mellékelné a tanulmányhoz, mert "az olvasóra csak zavarólag hatna".

Ebből kitéjük, hogy ez a reprodukció rendelkezésre állott, s az ténylegesen az antwerpeni katedrális oltárképének jó minőségű fametszetes ábrázolása volt. (Ha erről valakinek legkisebb kétsége támadna, lapozza föl a Magyar Művészeti Lexikon IV. kötetét (Bp., 1968), melyben a 183. oldalon az antwerpeni oltárkép fényképes reprodukcióját láthatja.)

Szongott Kristóf (Temesváry János tanártársa a szamosújvári főgimnáziumban) tudott erről a képről. De nemcsak tudott, hanem föl is használta. Előbb Szamosújvár, a magyar-örmény metropolis írásban és képekben című könyvében 1893-ban, majd e kiadványnak nevezetes várostörténeti monográfiájában (Szamosújvár szab. kir. város monográfiája. 3. köt) beillesztett változatában, 1901-ben. Mindkét kiadvány Todorán Endre Auróra című helyi könyvnyomdájában jelent meg.

Honnan került az antwerpeni kép fametszetes reprodukciója Szamosújvárra? Temesváry hozta volna belgiumi útjáról, vagy Rubens-albumban találtak rá, esetleg Todorán Endre nyomdája szerezte meg valahonnan? Csak találgatni lehet.

Szongott nem mélyedt bele a kép történetébe, sem elemzésébe. Csak megszerzésének egyik adomásított változatát közli.

A szövegét kísérő fametszetes képnek csupán hangulati-illuszratív szerep jutott. (Szongott vagy Todorán ötletére, az már kideríthetetlen.)

És most jól figyeljünk: Szongott könyvében a reprodukció alatt nem az áll, hogy a szamosújvári oltárképet ábrázolja, hanem egyszerűen csak: Rubens remekműve.

Aki ezt a kiadói, nyomdai ravaszságot nem veszi észre (az eredeti festményt nem ismerve, hogyan is tehetné), optikai "kettőslátása" máris a legnagyobb zavarba hozza.

Nincs két "Szamosújvári Rubens" tehát, csak két rokonfelfogású festményről készült kép reprodukció.

Bárcsak a hazakerült oltárkép rubensi eredetét is ilyen egyszerűen bizonyítani lehetne.

*Murádin Jenő művészettörténész
(Kolozsvár)*

(A történelem ismétli önmagát... az EÖGYKE-füzetek mindenáron szerette volna - valóban, az eredeti kép ismerete nélkül, hiszen nem volt módunkban azon nyomban "elugrani" Szamosújvárra - közölni a festményt. S hirtelen hírré hirtelen reakció: honnan keríthettünk volna reprot, ha nem a kéznél lévő, technikailag jó minőségű nyomatot biztosító Szongott-könyvből?)

Köszönjük a művészettörténész szakszerű, megnyugtató magyarázatát

- a szerk.

*****

Emlékhangverseny

Május 15-én a Budaörsi Örmény Kisebbségi Önkormányzat a Városháza nagytermében ismét verses-zenés műsorral emlékezett az örmény genocídiumra.

Az emlékhangversenyre nem csupán a főként Budaörsön és környékén élő, örmény gyökerű családok jöttek el, hanem többen olyanok is, akik talán már ismerik, de főként szeretik az örmény kultúrát, ezen belül a fergeteges, nem ritkán szenvedélyes, izgalmas zenét és a tartalmas, kiválóan, feszesen megkomponált és sokszor szívvel-lelket melengető esszéket, verseket.

Nem véletlen, hiszen *Fancsali János*, a helyi Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnöke megnyitó beszédében is utalt a magyar-örmény kapcsolatban arra, hogy népeink több szempontból hasonlítanak egymásra, s ez olyan meghatározó formajegyekben mutatkozik

meg, mint például a tehetség, családközpontúság, tradíciókhoz való ragaszkodás, a felfokozottabb, tüzes mentalitás és - való igaz - időnkénti túlzott borúlátásunk.

"Mivel ma kétszer annyian élnek örmények szerte a világban, mint az anyaországban, ezért fontos az egymáshoz közeledés, a folyamatos kapcsolattartás és "jelenlét", valamint az örmény kultúra szüntelen ápolása, ami valójában a gyökerek továbbélésének és jövőbeni fejlődésének is alapja.

S habár a több évszázados távollét, a messzeség határt szab az anyaországgal való közvetlen kapcsolattartásnak, kötelességünk minden hozzánk tartozó, kultúránkat féltő, szerető s azzal azonosulni tudó embert egy kissé "felrázni, megérinteni" és lehetőség szerint bevonni ebbe a mi nagy közösségünkbe - hangsúlyozta az elnök. A megemlékezés szintén ezt szolgálta, bízván, hogy a folyamatos jelenlét megszilárdítja és tovább erősíti a már meglévő alapokat.

Mindezt méltóan fejezte ki az emlékműsor.

Várady Mária színművésznő szép orgánumával, kiváló tolmácsolásában hangzottak el szebbnél-szebb versek: sok más között Mihályffy Imre Az Ararát, Avedik Iszahakhjan Ani, Szaghatel Harutunjan Önarckép, Szilva Kaputikjan Örmény szemek és Merza Gyula Magyar-örmény hazafiság c. költeménye, melyek egy-egy elemében valóban sok rokonvonást véltünk felfedezni.

A zenei repertoár jórészt a világ kétségkívül legismertebb és talán legvirtuózabb örmény zeneszerzőjének, Hacsaturjannak műveiből állt - rendkívül változatos, gazdagon felépített, igazi élményt nyújtott a közönségnek.

Annak a műsorfelépítésnek köszönhető ez, amelynek során a különböző korosztályú zenészek előadásában a rendezők különféle zenei típusokat mutattak be s ez nagyon is színessé, családiassá varázsolta az egész előadást. Így szinte közvetlen-közéletről érezhető volt a nemzedékek folytonossága, a hagyományok átörökítésének ez - a zenei- módja.

Bizonyára sokaknak maradandó emlék az apró, csupán hét esztendő Kachichian Lucianne Amiről a gyermekek álmodnak c. kedves zongorajátéka csakúgy, mint Fancsali Emese és testvére Bence, valamint az édesapa, egyben tanár - Fancsali G. János családi zongoratriójának előadása.

Ezután részleteket hallhattunk Hacsaturján zeneművéből, a Trióból a Terpai házaspár és Fancsali János előadásában (Nikolett hegedűn, Miklós pedig klarinéton játszott).

Végül a Vivaldi Művészeti Iskola nagyszerű fúvószenekarát hallhattuk, amely Kaszás Sándor vezetésével energikus, hangulatos összeállítással zárta az örmény emlékestet.

Az örmény származású Viski János Verbunkos, Müller Kossuth- és Jászkun indulóinak taktusai után befejezésül Hacsaturjántól A rózsaszínű ruhás lányok tánca elevenedett meg - bátran mondhatom, mindannyiunknak - hiszen egyetlen fej, láb nem maradt mozdulatlan a magukkal ragadó ütemek hallatán.

A zenekar már csak azért is különleges élményt nyújtott, mert benne tanár, kis-és nagydiák "együtt fújta" s ezért ez a zenekar valóban egy örökké együvé tartozó Nagy Családot juttat majd eszünkben.

A műsor után, hagyományosan immár, az Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnöke a páratlan örmény konyha remekműveivel is megörvendeztette a vendégeket.

Az állófogadáson aztán az elnök egyenként is köszöntötte az egybegyűlteket, akik a házi készítésű gasztronómiai csodákat ugyanannyira élvezték, akár az emlékműsort. Így zárult az örmény genocídiumra emlékező est, amelyet jó ideig megőrzünk emlékezetünkben, Köszönjük a Budaörsi Örmény Kisebbségi Önkormányzatnak és minden segítő kéznek, résztvevőnek.

Molnár Andrea

*****

Keressük azokat, akik bármit is tudnak a **Jerinkás** család valamelyik ágáról! Az utolsó nyom: